

9.–10. august 2019 Paide

sõnaroock

— kes? mis? kus? —



**Saagida oksa,
millel istud?**



Foto: Anna Markova

TERE TULEMAST!

Arvata on mõnes mõttes lihtne – mulle mõni idee kas meeldib või ei meeldi. Jõuda aga sellise arvamuseni, millel oleks mõju, mis rikastaks avalikku arutelu ning tänu millele oleks võimalik jõuda paremate lahenduste ja tugevama ühiskonnani, on hoopis keerukam.

Arvamusfestival toob tänava seitsmendat korda kokku inimesed eri kogukondadest, loob võimaluse silmast silma suhtluseks ja rahulikult edasiviivaks aruteluks, et paremini mõista iseennast, teisi ning maailma, milles elame. Rahvusülikooli 100. sünniaastapäeva puhul on tähelepanu all teadlased avalikus

arutelus. Koos suuname pilgu tulevikku ning küsime, kuidas toime tulla eesootavate muutustega nii üksikisiku kui ka ühiskonnana? Mis ootab ees meie planeeti, millises maailmas elavad ja mis keeles räägivad meie järeltulijad?

Lähtume heast arutelutavast. Kutsume kõiki märkama, kas ja kuidas arutlejad oma väiteid põhjendavad ja tõestavad ning ka iseennast vestluses jälgima. Olge uudishimulikud ja julged ning rikastage arutelusid küsimuste ja kommentaaridega. Nii loome koos sisukat ja mitmekesist arvamusfestivali, siduvat ja edasiviivat arutelukultuuri, meelepärast tulevikku.

WELCOME TO THE OPINION FESTIVAL!

The seventh annual Opinion Festival brings together people from different communities and gives them a chance to have constructive discussions in order to better understand ourselves and the world we live in.

This year the festival's guiding principle is FUTURE. To mark Estonia's National University 100 we will also focus more on the role of scientists in public discussions.

Be curious and courageous and enrich the discussions with your questions and comments. This is how we will create a meaningful and varied festival experience, a constructive discussion culture that brings us together, and a brighter future.



Foto: Paula Kristel Kajula



Foto: Kermo Vahula

ДОБРО ПОЖАЛОВАТЬ!

В этом году, на седьмом по счету Фестивале мнений, соберутся представители разных общин, чтобы напрямую пообщаться друг с другом. Во время дискуссий можно будет спокойно обсудить различные вопросы, лучше понять себя, других, и мир, в котором мы живем.

В честь 100-летнего юбилея национального университета, особое внимание в общественных дискуссиях будет уделено ученым.

Проявляйте любопытство и смелость, и обогатите дискуссии своими вопросами и комментариями. Так мы вместе будем создавать Фестиваль мнений, развивать культуру ведения дискуссии и строить будущее, которое нам по душе.



**Aitäh,
armsad vabatahtlikud!**
Ilma teieta poleks Arvamusfestivali



#olenvabatahtlik

Foto: Kermo Vahula

Arvamusfestivali tooteid ostes toetad festivali!



VIISAKAS FESTIVALISÄRK

39 EUR

Särgid on disaininud ja väärtustava taaskasutuse meetodil valmistanud Reet Aus, kelle südameesjaks on moemaailma eetiliseks muutmine. Iga särk säästab keskmiselt 91% vett, 87% energiat ja toodab 80% vähem CO₂-te, võrreldes uue toote loomiseks kasutatavate vahenditega.



NUPUKAD KÕRVARÕNGAD

6 EUR

Kõrvarõngad on valmistanud Arvamusfestivali vabatahtlik Aia Valentin. Puidust A-tähed on Makerlabis laserlõigatud ja käsitööna värvitud. Valikus on eri värvidega kõrvarõngaid. Vali oma!



MÕTET KANDEV KOTT

10 EUR

Kotid on valmistatud tekstiilijäätmetest. Iga kott on käsitöö ja ainueksplar. Kandekotid on valmistanud sotsiaalne ettevõtte MTÜ Töötoad, mis pakub tööd erivajadusega inimestele.



PUHAST R(S)ÖÖMU PAKKUV PUDEL

10 EUR

Kõrvarõngad on valmistanud Arvamusfestivali vabatahtlik Aia Valentin. Puidust A-tähed on Makerlabis laserlõigatud ja käsitööna värvitud. Valikus on eri värvidega kõrvarõngaid. Vali oma!



MAIU

Eestvedaja, programmi tiim

Muutus – kas me oleme selleks võimelised?

20 L 12.00–13.00

Kiire elutempo ja tehnoloogiline areng, mis meie igapäevaelu üha enam kujundavad, võib luua mulje meie kiirest muutumisvõimest. Olles silmitsi keeruliste probleemidega nagu vältimatu kliimakatastroof, siis kas ja kui palju oleme valmis inimestena muutuma ning oma elu mugavusi, harjumusi, võib-olla lõpuks ka vabadusi ja õigusi ühise eesmärgi nimel ära andma?



KAROLA

Paide linnavalitsus

Mis saaks, kui... muudaks seaduse kehtetuks?

2 R 12.00–13.00

Meie elu on seadustega reguleeritud, aga kas piisavalt või ülemäära? Me tegutseme igapäevaselt teadlikult või teadmata seaduskuulekalt, aga kui seadust enam ei oleks, mis meile norme seab, kas me muudaksime oma käitumist? Sageli on seadused ka raskesti loetavad – kui palju me neid üldse uurime? Kas seaduste lihtsam keel muudaks need arusaadavamaks ja inimesed seaduskuulekamaks?



RAIMO

kuraatorite tiim

Vilepuhujate varajane häirekell või igipõline pealekaebaja?

2 R 14.00–15.30

Mind intrigeerib selle arutelu juures teema fookus – kuidas ja miks inimesed sellistes olukordades käituvad, kui ehk peaks rääkima ebaõiglusest/valemängust, aga ei saa / ei taha? Mis toetab ja mis takistab?



SIRLI

tiimilooje tiim

Kuidas muretsedes tumedat tulevikku luua?

5 R 16.00–17.30

Eestlane muretsneb kogu oma elu. Kes muretsneb maja, kes auto, kes igapäevaste olmeprobleemide, kes tuleviku pärast. Tegelikult me ju ei mõtle sellele, kuidas pidev muretsimine meile mõjub. Ehk saab ka teisiti...



EVELI

turundustiim

Kas pakirobotit tohib jalaga lüüa?

7 R 12.00–13.30

Milline hakkab olema tulevik, kus eksisteerivad koos inimesed ja tehisintellekt suuremas mahus kui täna? Milline peaks olema see seaduslik raam, mis reguleeriks tehisintellekti kasutamist, kaitseks inimesi ning tagab, et tehisintellekti ei kuritarvitataks? Need on küsimused, millele tasub mõelda juba täna.



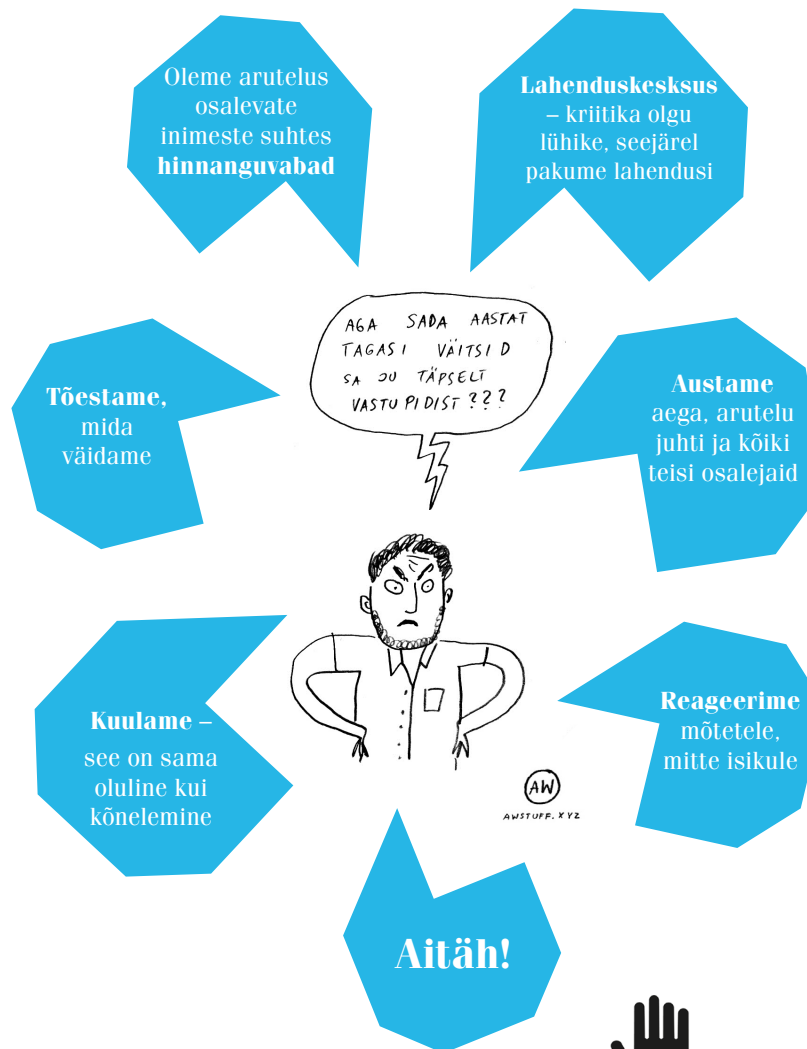
MARTHA-BERYL

kommunikatsiooni tiim

Kust leida vaikust?

19 L 18.00–19.30

Igapäevaselt jookseb eri teid pidi minuni tuhandetes tähepäikides, helides ja pikslites informatsiooni ning see intensiivsus on väsitav. Mida see minu ajuga teeb, kuidas end ja oma lapsi info ülekülluse maailmas hoida ja säästa, nii et töö saaks ikkagi tehtud?



Tekkis #küsimus



REEDE, 9.AUGUST

11.00

11.05–12.00 Olukorrast riigis


20

Radio 2 saade, saatejuht
Andrus Karnau.

12.00

12.00–13.30 Trash Heroes – an artistic initiative for a better city

11

Moderator Karoliina Korpilahti.
Participants Antti Lahti ja Panu Varstala.
Organizer Finnish Institute. 

12.00–13.30 Meedia ja meelelahutus 2030

19

Arutelu juhhib Henrik Roonemaa. Osalevad
Ingrid Peek, Karl Anton, Raul Rebane,
Mart Normet. Korraldab Telia Eesti.

12.00–13.30 Unicorn Squad – ükssarvikute pealetung

21

Arutelu viivad läbi Unicorn Squad
tüdrukud üle Eesti. Korraldab HK Unicorn
Squad.

12.00–13.30 Laastav või taastav põllumajandus?

10

Arutelu juhhib Andi Hektor. Osalevad
Margus Ess, Tanel Vahter, Illar Lemetti,
Peeter Viil, Markko Mäll. Korraldab
NutriLoop.

12.00–13.30 Kas igale lõpetajale peab jätkuma erialast tööd?

22

Arutelu juhhib Anna Karolin. Osalevad Ants
Sild, Siim Krusell, Andres Jõesaar, Teele
Tuuna. Korraldab Kutsekoda.

12.00–13.45 Eesti aastal 2100 – kas 800 000 inimest on vähe või palju?

8

Arutelu juhivad Kristi Liiva, Herman
Kelomees, Maris Jõgeva, Jüri Käosaar.
Osalevad kõik festivalil selle teema vastu
huvi tundvad inimesed. Korraldab algatus
#kuidasmekestame.

12.00–13.30 Kes päriselt õpetab – õpetaja või influencer?

12

Arutelu juhhib Kärt Lehis. Osalevad Inga
Kukk, Merilin Taimre, Roomet Poom,
Robin Koovit, Martin Pent. Korraldab TÜ
haridusteaduste instituut.

12.00–13.30 Maailm 2030: millist mõju omavad tänased otsused rändele ja inimmobiilsusele tulevikus?

24

Arutelu juhhib Meelis Niine. Osalevad
Leif Kalev, Oliver Laas, Eero Janson,
Liis Paloots. Korraldab Rahvusvaheline
Migratsiooniorganisatsioon.

12.00–13.30 Kuidas vähendada kasvuhoonegaase transpordi pealt 80% võrra aastaks 2050?

1

Arutelu juhhib Lauri Tammiste.
Osalevad Jaanus Uiga, Laire Suurväli,
Merike Saks, Arno Sillat, Marko
Viiding. Korraldab majandus- ja
kommunikatsiooniministeerium.

12.00–13.30 Sild teadmiste ja ühiskonna vahel – raamatukogud tõejärgses ühiskonnas

18

Arutelu juhhib Joonas Hella. Osalevad
Janne Andresoo, Kaie Holm, Asko
Tamme, Tõnis Liibek. Korraldab Eesti
Rahvusraamatukogu.

12.00–13.30 Kas pakirobotit tohib jalaga lüüa?

7

Arutelu juhhib Mats Volberg. Osalevad
Margit Sutrop, Mart Noorma, Kai
Härmand, Madis Vasser. Korraldavad
Eesti Interneti SA, TÜ eetikakeskus,
justiitsministeerium.

12.00–13.30 Lahkuminek – mis saab lastest?

2

Arutelu juhhib Priit Ruut. Osalevad Monika
Koppel, Andra Olm, Elo Madisson, Tarvo
Tendal. Korraldab Lapsele Vanemad MTÜ.

12.00–13.30 Tulevikuinimene aastast 2035

5

Arvamuslavastus. Juhib Endo Viires,
osalevad tulevikuinimene, kaasosalejad ja
kõik külastajad. Korraldab Arvamusteater.

12.00–13.30 Erinevus rikastab – aga kui ma ei taha rikas olla?

6

Arutelu juhhib Margo Loor. Osalevad
erineva taustaga inimesed. Korraldab
sotsiaalministeerium.

12.00–13.00 Jõukad, aga õnnetud

14

Arutelu juhhib Harry Tuul. Osalevad Jaanus
Vihand, Kadri Seeder, Liisa Raudsepp.
Korraldab Postimees.

12.00–13.00 Kas parem meestega koalitsioonis kui naistega opositsioonis?

16

Korraldab SDE

REEDE, 9.AUGUST

12.00–13.00 Kas Brüssel on uus Moskva?

15

Korraldab EKRE

12.15–12.30 Tartu Ülikooli rektori Toomas Asseri ja Eesti Noorte Teaduste Akadeemia esindaja sõnavõtt

20

Korraldab TÜ.

12.30–14.00 Teaduskeel(ed) – kellele ja milleks?

20

Arutelu juhhib Toomas Kiho. Osalevad
Birute Klaas-Lang, Peep Nemvalts, Helle
Meislang, Jakob Kübarsepp, Gerhard
Lock. Korraldavad ERR ja TÜ.

13.00

13.00–13.45 Treenime eneseväljenduse muskli! #demokraatiatrenn

23

Uudne treening, kus inimesed aktiivselt
osalevad ja suhtlevad. Treener Kai
Klandorf. Korraldab Arvamusfestival.

13.30–14.45 Diversity – a tool for sustainable success / Mitmekesisus – vahend edukaks äritegevuseks

13

Moderator Annika Arras. Participants Eija
Hakakari, Anu Realo, Kaire Tero, Jevgeni
Ossinovki. Korraldavad Nordic Council of
Ministers' Office in Estonia, Estonian
Ministry of Economic Affairs and
Communications, Estonian Roundtable for
Development Cooperation.  

14.00

14.00–15.30 **Kas keerulised lapsed või keerulised vanemad?**

23 Arutelu juhhib Margus Oro. Osalevad Annika Laats, Karin Luts ning noored, kes soovivad oma kogemusi jagada. Korraldab SOS Lasteküla Eesti Ühing.

14.00–15.30 **Minu andmed riigi käes: innovatsioon vs. õigus?**

7 Arutelu juhhib Ott Velsberg. Osalevad Raavo Palu, Marko Vaik, Ain Aaviksoo, Kai Härmand. Korraldavad majandus- ja kommunikatsiooniministeerium, justiitsministeerium, Andmekaitse Inspeksioon.

14.00–15.30 **Kas järgmised Skype'id ja Boltid võiks tulla Eesti teadusest?**

10 Arutelu juhhib Andi Hektor. Osalevad Märt Aro, Kalev Kallemets, Martin Villig, Kaupo Reede. Korraldab Eesti Teadusajakirjanike Selts.

14.00–15.30 **Talsingi, tunnel ja tehisintellekt – aga mis keeles me tulevikus omavahel räägime?**

18 Arutelu juhhib Rain Kooli. Osalevad Janne Saarikivi, Piret Kärtner, Indrek Tammeaid, Pekka Myllylä. Korraldab Soome Instituut.

14.00–15.30 **Generatsioon R ja robotite pealetung**

19 Arutelu juhhib Ave Laas. Osalevad Karl-Tanel Paes, Sander Laas, Andres Sirel, Aivar Haller, Ede Schank-Tammkivi. Korraldab Robotex.

14.00–15.30 **Noored tipus loodus- ja täppisteadustes, kuid kust leida insenere?**

12 Arutelu juhhib Tiia Randma. Osalevad Taavi Veskimägi, Hendrik Voll, Marcus Ehasoo, Agnes Vask. Korraldab Kutsekoda.

14.00–15.30 **Eesti sammud põlevkivist väljumiseni – millest alustada?**

3 Arutelu juhhib Martin Noorkõiv. Osalevad Rene Tammist, Viljar Lubi, Lauri Jalonen, Eili Lepik. Korraldab Eestimaa Looduse Fond.

14.00–15.30 **Kas rohelistel autokütustel on tulevikku?**

1 Arutelu juhhib Neeme Raud. Osalevad Ando Leppiman, Raul Kotov, Ahto Oja, Arno Sillat, Jaak Kastepõld. Korraldab Eesti Gaas.

14.00–15.30 **Mida mina saan ära teha aastaks 2035, et kohaneda tulevikuga?**

5 Arutelu juhhib Anu Välba. Osalevad Madis Kirsman, Alo Savi, Ott Pärna, Kristel Kruustük, Tiina Saar-Veelma. Korraldab MTÜ Maakondlikud Arenduskeskused.

14.00–15.30 **Eri vaated töötervishoiule ja tööohutusele**

22 Arutelu juhhib Sten Andreas Ehrlich. Osalevad Peep Peterson ja Maret Maripuu. Korraldab MTÜ Eesti tööohutuse ühing.

14.00–15.30 **#säutsukohting poliitikutega**

16 Korraldab Arvamusfestival.

14.00–15.30 **Metsandus kui kliima päästekõrs**

11 Arutelu juhhib Anna Karolin. Osalevad Annela Anger-Kraavi, Jaan Kers, Marek Metslaid, Reet Aus. Arutelu korraldab Akkadian, esindades Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liitu.

14.00–15.30 **Vilepuhuja: varajane häirekell või igipõline pealekaebaja?**

2 Arutelu juhhib Tarmu Tammerk. Osalevad Aive Pevkur, Steven-Hristo Evestus, Agu Laius, Asso Prii, Elsa Leiten. Korraldab Korruptsioonivaba Eesti MTÜ.


14.00–15.30 **Väärikas elu ja surm**

6 Arutelu juhhib Hannes Hermaküla. Osalevad Airi Värnik, Margit Sutrop, Ilve-Teisi Rimmel, Hele Everaus, Naatan Haamer. Korraldab EELK Konsistoorium.

14.00–15.30 **Kas esindusdemokraatia aeg on läbi? 2035 – Eesti ilma Riigikoguta?**

8 Arutelu juhhib Kristi Sobak. Osalevad Urmas Jaagant, Külli Taro, Eiki Nestor. Korraldab Riigikogu Kantselei.

14.00–15.30 **The Future of NATO**

24 Arutelu juhhib Taavi Toom. Osalevad Marko Mihkelson, Paul Clayton, Anu Eslas, Kalev Stoicescu. Korraldab Eesti NATO Ühing. 

14.00–15.00 **Teadlane meedias**

14 Arutelu juhhib Kaur Maran. Osalevad Jaak Aaviksoo, Erik Puura, Arko Olesk. Korraldab Postimees.

14.00–15.30 **Kuidas tulla toime nakkushaigustega globaliseerivas maailmas?**

9 Arutelu juhhib Simmo Saar. Osalevad Martin Kadai, Tanel Kiik, Karmen Joller, Ene Tomberg. Korraldab Terviseamet.

15.00

15.00–16.15 **What is the future-proof economic model?**

13 Moderator Madis Tilga. Participants Kristiina Esop, Mika Pantzar, Mikael Malmaeus, Tea Danilov. Organizer Norden.  

15.00–16.30 **Inimvõimete piirid**

20 Arutelu juhhib Anna Pihl. Osalevad Kai Saks, Margus Pedaste, Eero Vasar, Jarek Mäestu. Korraldavad ERR ja TÜ.

16.00

16.00–17.30 **Ideejaht – kuidas teha nii, et noored pöördusid kodukanti tagasi?**

23 Arutelu juhhib Teele Viira. Maailmakohviku laudkondadesse kaasatakse spetsialiste ja ettevõtlikke noori. Korraldavad MTÜ Maakondlikud Arenduskeskused, Ettevõtlik Kool ja Edu&Tegu.

16.00–17.30 **Kus teha teadust?**

10 Arutelu juhhib Aet Kiisla. Osalevad Riin Savi, Ruth Oltjer, Karl Hendrik Tamkivi, Maksim Butsenko. Korraldavad TÜ teaduskool, TÜ Narva kolledž, Eesti Teadusagentuur.

16.00–17.30 **Kas kliimakriisist saab end välja põletada – bioenergeetika roll ja ohud**

11 Arutelu juhib Sigrid Solnik. Osalevad Virve Sõber, Liis Kuresoo, Kristel Järve, Kadri-Aia Viik. Korraldab Eestimaa Looduse Fond.

16.00–17.30 **Kelle jaoks on Eestis tegutsev meedia?**

18 Arutelu juhib Indrek Ibrus. Osalevad Peeter Helme, Jüri Nikolajev, Tatiana Tolstaja, Ilmar Raag. Korraldab Integratsiooni Sihtasutus.

16.00–17.30 **Kas Euroopast saab maailmapoliitikas tegija?**

24 Arutelu juhib Kristi Raik. Osalevad Evelyn Kaldoja, Andres Kasekamp, Matti Maasikas, Raivo Vare. Korraldab Rahvusvaheline Kaitseuringute Keskus/ Eesti Välispoliitika Instituut.

16.00–17.30 **Mis siis saab, kui ma hulluks lähen?**

9 Arutelu juhib Jüri Butšakov Korraldab sotsiaalministeerium.

16.00–17.30 **Parim rongisõit maailmas**

21 Arutelu juhib Gloria Paul. Osalevad Linda Siplane, Trevor Karro, Mikk Jõesaar, Margi Sander, Roland Müür. Korraldavad Kristi Jõesaar ja Gloria Paul.


16.00–17.30 **Haip, millest ei saanud midagi. Ennustused, mis ei täitunud**

19 Vestlevad Henrik Roonemaa ja Taavi Kotka. Korraldab Telia Eesti.

16.00–17.10 **Logopeediga ja logopeedita. Lahendused, mis leevendavad tugispetsialistide puudust**

12 Arutelu juhivad Nele Labi ja Liina Pöld. Osalevad Terje Jürivete, Aaro Nursi, Marie Petrovitš, Tiina Kütt, Piret Liba. Korraldab Innove.

16.00–17.30 **The Youth of Europe – is what we want, what we get?**

8 Moderator Johannes Tralla. Participants, Luukas Ilves, Klen Jäärats, Kristen Aigro, Gustaf Göthberg. Korraldab Avatud Eesti Fond. 

16.00–17.30 **Kuidas kohaneda Kontori-Cupidoga?**

6 Arutelu juhib Öne Allaje. Osalevad Ülle Matt, Kärt Kinnas, Aive Pevrkur, Maret Maripuu. Korraldab TÜ eetikakeskus.

16.00–17.45 **Kuidas saavad idud üldse kasvada, kui pole kastjaid?**

22 Arutelu juhib Kai Klandorf. Osalevad Alvar Lumberg, Külli Kori, Ede Schank Tamkivi. Korraldab TransferWise.

16.00–17.30 **Mis saaks, kui muudaks... seaduse kehtetuks?**

2 Arutelu juhib Kai Härmand. Osalevad Carri Ginter, Urmas Volens, Eveliis Lopman, Mari-Liis Nummert. Korraldab justiitsministeerium.

16.00–17.00 **Fake News**

14 Arutelu juhib Holger Roonemaa. Osalevad Dmitri Teperik, Mart Siilivask, Urmas Espenberg. Korraldab Postimees.

16.00–17.30 **Kust tuleb elekter pärast Venemaast lahtiühendamist?**

3 Arutelu juhib Taavi Veskimägi. Osalevad Timo Tatar, Hardi Koduvere, Martin Kruus. Korraldab Elering.

16.00–17.30 **Tean ja ei tunne**

5 Viktoriin eakate ja noorte vahel. Juhib Tiina Tambaum, korraldab TLÜ.

16.00–17.30 **Digitaalsetest ehitistest digitaalsete linnade ja riikideni**

Arutelu juhib Jaan Saar. Osalevad Leeni Langebraun, Kristjan Tüvi, Kaido Hanikat. Korraldab majandus- ja kommunikatsiooniministeerium.



16.00–17.30 **Kas minu rahva-algatusest on tolku?**

1 Arutelu juhib Külli Taro. Osalevad Siim Kallas, Jaan Aps, Kai Klandorf, Alari Rammo. Korraldab Eesti Koostöö Kogu.

16.00–17.30 **Mis juhtub, kui inimesed saavad oma säästude üle ise otsustada?**

17 Korraldab Isamaa.

16.30–17.45 **Majanduskriis ei ole tasaareng – häkime ökonomikat!**

13 Arutelu juhib Madis Vasser. Arutlevad Liisa Aavik, Rainer Eidemiller, Riinu Lepa. Korraldab Madis Vasser.  

16.30–17.15 **“Treenime erimeelsuse muskli! #demokraatiatrenn”**

20 Uudne treening, kus inimesed aktiivselt osalevad ja suhtlevad. Treenerid Maiu Lauring ja Teele Pehk. Korraldab Arvamusfestival..

17.00

17.00–18.30 **Kas enne otsedemokraatia rakendamist tuleb rahvas terveks ravida?**

15 Korraldab EKRE.

17.00–18.00 **Süsinikuneutraalsus: Eesti võimalus või sotsiaalne katastroof Ida-Virumaal?**

16 Korraldab SDE.

17.30–19.00 **Emotsionaalselt üleskõetud mehed ja traditsioonilised väärtused**

20 Arutelu juhib Rain Kooli. Osalevad Aune Valk, Margit Sutrop, Triin Käpp, Triin Vihalemm. Korraldavad ERR ja TÜ.

18.00

18.00–19.30 **Kuidas süsinik liigub ja kuidas ta kinni püüda?**

11 Arutelu juhib Jaan Praks. Osalevad Kaja Peterson, Aveliina Helm, Kazbulat Shogenov, Martin Liira. Korraldab Eestimaa Looduse Fond.

18.00–19.30 **Igapäevaeluteater: minu kultuur + tema kultuur = meie keel?**

18 Arutelu juhivad Nikolai Kunitsõn ja Valeria Mihhailova. Osalevad kõik inimesed, kes arutelu kuulama tulevad. Korraldab Integratsiooni Sihtasutus.

18.00–19.30 **Kuidas elada pensionita?**

13 Arutelu juhib Kati Voomets. Osalevad Kristjan Tamla, Lauri Leppik, Marcus Ehasoo, Tõnn Talpsepp. Korraldab Swedbank.

18.00–19.30 **Mis on Eesti alus, öeldis, sihitis?**

8 Arutelu juhivad Eili Lepik ja Magnus Urb. Arutlema on oodatud kõik teema vastu huvi tundvad inimesed. Grupiarutelusid juhivad Ott Karulin, Heleri Reinsalu, Ivar Hendla, Triin Tomingas, Tanel Ross, Martin Karro ja Marten Kaevats. Korraldavad Riigikantselei ja rahandusministeerium.

18.00–19.30 **Geeniandmed: oht või võimalus?**

9 Arutelu juhib Mihkel Kärmas. Osalevad Andres Metspalu, Aime Keis, Ants Nõmper. Korraldavad Nele Taba, Annely Allik.

18.00–19.30 **Energia salvestamine – taastuenergia lahutamatu kaaslane**

Arutelu juhib Mihkel Annus. Osalevad Peep Siitam, Taavi Veskimägi, Jaanus Uiga, Rain Neemlaid. Korraldab Eesti Taastuenergia Koda.

18.00–19.30 **Sidus Eesti: teadlase roll ja vastutus**

10 Arutelu juhib Aija Sakova. Osalevad Mari Sarv, Krista Kodres, Tarmo Soomere, Andres Koppel. Korraldab Eesti Kirjandusmuuseum.

18.00–19.30 **Tuleviku lasteaed – mõtteviisist algab muutus**

12 Arutelu juhib Anneli Adermann. Osalevad Katrin Helendi, Jaana Koger, Maie Roos, Eda-Mari Tammiste, Anneli Laamann, Kristi Vinter, Kaidi Maask. Korraldavad Eesti Lasteaednike Liit ja MLA Viimsi Lasteaiad.


18.00–19.30 **Sotsiaalne krediit internetis. Kellel on võim – Euroopal? Tehnoloogiahiidudel?**

2 Vestleavad Maarja Pild ja Linnar Viik. Korraldab Eesti Interneti SA.

18.00–19.30 **Vanemaealised töötajad: kas ja kuidas peavad töötajad sellega kohanema?**

22 Arutelu juhib Andero Uusberg. Osalevad Kaire Tero, Anu Einberg, Ain Heinaru, Ruth Kalda, Liis Klaar. Korraldab TÜ majandusteaduskonna juhtimise õppetool.

18.00–19.30 **How to define relationships?**

23 Moderator Heli Aomets. Participants people around us. 

18.00–19.30 **Eesti rahva sada valikut – väärtuste mäng**

6 Mängu juhib Õnne Allaje. Osalevad kõik soovijad.

18.00–19.30 **Mis on andmeteadeus?**

7 Arutelu juhib Mart Mägi. Osalevad Ene-Margit Tiit, Taivo Pungas. Korraldavad TÜ ja Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor.

18.00–19.30 **Kuidas muretsedes tumedat tulevikku luua?**

5 Arutelu juhib Roald Johannson. Osalevad Katrin Orav, Reet Laidoja, Karina Laas, Katri-Evelin Kalas. Korraldab Psühhiaatria ja Psühhoterapia Keskus Sensus.

18.00–19.30 **European Citizens' Initiative: Participatory democracy for citizen-powered Europe**

24 Moderator Mall Hellam. Participants Pirkko Valge, Martin A. Noorkõiv, Pascal Herry. Organizer European Commission, GOPA Com. 

18.00–19.00 **Naistejutud: meeleheitel koduperenaised Eesti moodi ehk emaks olemise võimalikkusest**

14 Vestleavad Dagmar Lamp, Kristina Herodes. Korraldab Postimees.

18.00–19.30 **Miks on Eesti peredes nii palju vägivalda?**

17 Korraldab Isamaa.

19.00

19.15–20.00 **Kliimadioloog presidendiga. Tulevik on tänaste täiskasvanute kätes.**

20 Arutelu juhib Marju Himma. Osalevad Kersti Kaljulaid, Kristin Siil, Henri Holtsmeier, Kertu Birgit Anton, Leele Jürjen, Marta Johanna Tammiste. Korraldab ERR.



TERVE PÄEV

8.00–13.30 **Rattaga Paide Arvamusfestivalile!**

3 Ratturid startivad Tallinnast Pirita velodroomi eest ning jõuavad Paidesse kell 14 algavaks Energiapöördeala aruteluks. Rattaretket korraldab Eesti Taastuenergia Koda.

12.00–19.30 **Ennast kiitmast me ei väsi – kuidas Eesti maast süsinikukvoote leidis**

11 Näitus kliimapoliitika kujunemisest. Korraldavad Eesti Roheline Liikumine ja Eestimaa Looduse Fond.

12.00–20.00 **Kuidas avastada ja arendada geniust?**

10 Teaduskooli telgis viivad ülesandeid läbi Terje Kapp, Kelli Hanschmidt, Joana Jõela, Maksim Ivanov, Riin Tamm. Osaleda saadav kõik soovijad. Korraldab Tartu Ülikooli teaduskool.

Arutelud peatselt ka taskuhäälingus!

www.soundcloud.com/arvamusfestival



Telkla, rattaparkla ja dušid asuvad E-pilma spordihalli taga staadionil

- 1 Keskväljaku ala
- 2 Õigusruumi ala (R)
Eesti usu ala (L)
- 3 Energiapöörde ala
- 5 Tulevikuinimese ala
- 6 Väärtuste ala
- 7 Tehnoloogia ala (R)
Värske teaduse ala (L)
- 8 Eesti 2035
- 9 Terviseala
- 10 Teadusala
- 11 Hea kliima ala
- 12 Haridusala
- 13 Tulevikumajanduse ala
- 14 Postimehe ala
- 15 EKRE (R)
Demokraatia ala (L)
- 16 Sotsiaaldemokraadid (R)
Reformierakond (L)
- 17 Isamaa (R)
Keskerakond (L)
- 18 Keele ja meele ala
- 19 Digitarkuse ala
- 20 Meie tuleviku ala
- 21 Lastearutelude ala
- 22 Tulevikutöö ala
- 23 Noorteala
- 24 Eesti maailmas



Arvamusest algatuseni aitab
Rahvaalgatus.ee



Reval Kondiiter
Jäämari
Anna Edasi
Sushimon
Redisfood
KOHVIK
Must Puudel
ÖKO Food Truck
Skuup
Kohvikäru Nohik
Caffeine
Kirna mõisa
kohvik

Nudist
Türi pritsumehed
Kultuurimaja
memmed & Lions
klubi
Ajakeskus
Wittenstein
Marta Pagar
Wabakohvik
Kreisi trahter
Südamesahver
Pizzakiosk
Pubi Nii ja Naa

10.00

10.00–11.00 Euroopa Liit 2024

20 Arutelu juhivad Johannes Tralla. Osalevad Euroopa Parlamendi Eesti saadikud. Korraldab ERR.

10.00–11.15 Kas igapäevaelus on värsket teadusest kasu?

7 Arutelu juhivad Tuul Sepp. Osalevad Jaan Aru, Katrin Tiidenberg, Ester Oras, Marju Raju, Mario Kadastik, Andra Siibak. Korraldab Eesti Noorte Teaduste Akadeemia.

11.00

11.30–12.45 Millal teenib ühiskond teadusesse investeeritud raha tagasi?

7 Oma teadustööd tutvustab Ronald Väli, arutelu juhivad Mario Kadastik. Korraldab Eesti Noorte Teaduste Akadeemia.

11.00–12.00 Tutvuste loomise töötuba

23 Töötuba viivad läbi Sandra Lindermann ja Argo Bachfeldt. Korraldab Eesti Töötukassa.

11.00–12.30 Tuleviku kodu 2025

5 Arutelu juhivad Viktor Saaremets. Osalevad Päästeameti inimesed ja kõik huvilised. Korraldab Päästeamet.

11.00–12.30 Mis kasu on kirikust?

2 Arutelu juhivad Joonas Hella. Osalevad Andres Pöder, Tauri Tõlpt, Helle Liht, Philippe Jourdan. Korraldab Eesti Kirikute Nõukogu.

11.00–12.30 Kas Eestis on tõesti liiga palju vabadust?

16 Korraldab Reformierakond.

11.00–12.05 Rahva teenrid

20 Vikerraadio saade.

12.00

12.00–13.45 Elu vajab elamist, aga kliima päästmist – millised võimalused on kodanikul kliimapoliitika mõjutamiseks?

11 Arutelu juhivad Kaisa Jõgeva. Osalevad Madis Vasser, Janika Laht, Veikko Maripuu, Henri Holtsmeier, Indrek Tarand. Korraldavad Eestimaa Looduse Fond ja Keskkonnaõiguse Keskus.

12.00–13.30 Sotsiaalsed start-up'id muudavad maailma

22 Arutelu juhivad Marleen Pedjasaar. Osalevad ühiskondlike algatuste inkubaatori NULA algatused Jututaja, Kõõmen, Wise Waste Collect, GTL Labor, SELFres ja Andmekool. Korraldavad Heateo SA ja Sotsiaalsete Ettevõtete Võrgustik.

12.00–13.30 Mina, õpetajaks?!

12 Arutelu juhivad Heidi Maiberg. Osalevad Margot Möller, Mailis Reps, Mart Kiis, Raino Liblik, Pille Nelis, Meelis Brikker, Maarja Merigan, Katri Lamesoo, Triin Noorkõiv, Pirkko Valge, Jüri Kurvits, Anne Pärtel, Ulvi Mustmaa, Ita Ilves jt. Korraldab Huvitav Kool ja TÜ haridusuenduskeskus.

12.00–13.30 Küberrünne külmkapist? Tulevikuriteed

19 Arutelu juhivad Toomas Kärner. Osalevad Klaud Mägi, Merle Liivak, Liisa Tallinn. Korraldab Telia Eesti.

12.00–13.30 Rahvusidentiteedi koht tulevikus

18 Arutelu juhivad Fred Gregor Rahuoja. Osalevad Eva Piirimäe, Aro Velmet, Marju Kõivupuu, Illimar Ploom. Korraldab Rahvusvaheliste Suhete Ring.

12.00–13.00 Muutus – kas me oleme selleks võimelised?

8 Arutelu juhivad Kristi Grišakov. Osalevad Tõnu Viik, Jan Kaus, Liiri Oja, Annika Laats. Korraldab Eesti Koostöö Kogu.

12.00–13.30 Kuidas rajada kodune päikeseelektrijaam?

3 Töötuba. Juhivad Andres Meesak, korraldab Eesti Päikeseelektri Assotsiatsioon.

12.00–13.30 Ettevõtte kohting kõrgkooliga: kas tasub ära?

10 Arutelu juhivad Urmas Vaino. Osalevad Mait Rungi, Mart Noorma, Aivars Alt, Aigar Vaigu, Ülle Ernits. Korraldavad Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor ja Rakenduskõrgkoolide Rektorate Nõukogu.

12.00–12.45 Treenime erimeelsuse musklit! #demokraatiatrenn

6 Uudne treening, kus inimesed aktiivselt osalevad ja suhtlevad. Treenerid Maris Jõgeva ja Mari Roonemaa. Korraldab Arvamusfestival.

12.00–13.30 Reaalajamajandus – tühitöö ajastu lõpp

13 Arutelu juhivad Christman Roos. Osalevad Janek Rozov, Külli Kraner, Aime Roosioja, Kaido Heinsalu, Liisi Karindi, Marika Korka. Korraldab majandus- ja kommunikatsiooniministeerium.

12.00–13.30 Dementsussõbralik keskkond – kõik saavad panustada

9 Arutelu juhivad Mari Rull. Osalevad Häli Tarum ja Andrus Vaarik. Korraldab MTÜ Elu Dementsusega.

12.00–13.30 Инфогиена в мирное и кризисное время

24 Инфогиена в мирное и кризисное время. Модератор: Дмитрий Теперик. Участники: Лидия Смола, Ирина Брунова-Калисецкая, Татьяна Колесова, Валерия Пимкина, Григорий Сенькив. Организаторы: Rahvusvaheline Kaitseuuringute Keskus u SA Eesti Idapartnerluse Keskus. 🇷🇺

12.00–13.30 Eurotoetused otsas? Kas külamajast saab hotell?

1 Arutelu juhivad Märt Treier. Osalevad Artur Talvik, Andri Arula, Rait Pihelgas. Korraldab MTÜ Maakondlikud Arenduskeskused.

12.00–13.00 Keskpäevatudud

14 Kuku raadio saade, juhivad Priit Hõbemägi.

12.00–13.30 Kuhu viib Keskerakonna valitsus Eestis?

17 Korraldab Keskerakond.

LAUPÄEV, 10.AUGUST

12.30–14.00 Noorte vaimne tervis – kogemustest lahendusteni

- 23** Arutelu juhivad Roger Tibar ja Mikk Tarros. Osalevad Käthlin Mikiver, Hedvig Madisson, Andrei Zevakin. Korraldab Eesti Noorteühenduste Liit.

12.30–14.00 Patsient: eesti keel. Diagnoos? Prognos?

- 20** Arutelu juhib Indrek Treufeldt. Osalevad Toomas Kiho, Tiina Laansalu. Korraldavad ERR, TÜ.

13.00

13.00–14.30 Siil – kellele kuuluvad Ülendi püüapärn ja Kostivere liukivi?

- 2** Arutelu juhib Jaanus Kangur. Osalevad Siim Raie, Andres Heinapuu, Madis Iganõmm, Ruudi Leinus, Aivar Sarapik, Teet Hanschmidt. Korraldab Eesti Kirikute Nõukogu.

13.00–14.30 Võõrapelgus töökeskkonnas – ennetus ja lahendused

- Arutelu juhib Sigrid Solnik. Osalevad Mihkel Tammo, Piret Mårtensson, Laura Eelmaa, Kelly Grossthal. Korraldab Eesti Inimõiguste Keskus.

13.00–14.30 Järelejooksja või eesjooksja – kuidas arendada tulevikupädevusi?

- 5** Arutelu juhib Siim Sarapuu. Osalevad Ülle Matsin, Reelika Maranik, Olav Kersen, Lemme-Getter Bogatkin. Korraldab Eesti Töötukassa.

13.00–14.30 Arutelu Kõigi Eestiga

15

13.00–14.45 #õpsonmörd ehk kes kaitseb õpetajat küberruumis?

- 7** Oma teadustööd tutvustab Kätlyn Jürisaar, arutelu juhib Andra Siibak. Osalevad Kristi Vinter-Nemvalts, Kätlin Konstabel. Korraldab Eesti Noorte Teaduste Akadeemia.

14.00

14.00–15.30 11 aastat, et muuta kogu elukorraldust – mina ka?

- 11** Impro-lavastus. Juhib Madis Vasser, osaleb improteater Ruutu10. Korraldab Eesti Roheline Liikumine.

14.00–15.30 Kodanikuühiskonna näide: kuidas tulla Eestis toime?

- 18** Arutelu juhib Michaela Snopkova. Osalevad Piet Boerefijn, Hannele Valkeeniemi, Sanam Aliyeva, Anneli Ohvri. Korraldab Integratsiooni Sihtasutus.

14.00–15.30 Kes võttis õpetajatelt autoriteedi?

- 12** Foorumteatrit juhib Eda Tagamets. Osalevad haridusvaldkonna vabatahtlikud “näitlejad” ning kõik huvilised. Korraldavad Huvitav Kool ja TÜ haridusuuenduskeskus.

14.00–15.30 2035. aastal õpin ja töötan, kui tahan

- 8** Arutelu juhib Karl-Andreas Spreng. Osalevad Kea Kruuse, Steven-Hristo Evestus, Ulvi Vilumets, ministeeriumite eksperdid. Korraldavad Riigikantselei ja rahandusministeerium.

14.00–15.30 Mis soost on üksisarvikud ehk tüdrukud tehnoloogiasse

- 19** Arutelu juhib Ave Laas. Osalevad Liis Koser, Liis Kuusik, Kelly Olvi, Helen Biin, Irina Kuzina. Korraldab Robotex.

14.00–15.30 Kuidas moos kommi sisse saab?

- 24** Vestlus Vivian Loonela ja Epp Ehandiga Euroopa Liidust. Juhib Piret Kuusik. Korraldab Rahvusvaheline Kaitseuuringute Keskus/Eesti Välispoliitika Instituut.

14.00–15.30 Rethinking the smart city

- 22** Moderator Rode Luhäär. Participants Teet Raudsep, Jarek Kurnitski, Jacqui Taylor, Grete Arro. Organizer Estonian Entrepreneurship University of Applied Sciences. 

14.00–15.30 Miks on Eesti maailma parim koht energeetika idufirmade jaoks?

- 3** Arutelu juhib Erki Ani. Osalevad Annika Ljaš, Georg Rute, Martin Kruus, Birgit Aru. Korraldab Cleantech ForEst.

14.00–15.30 #säutsukohting poliitikutega

- 16** Korraldab Arvamusfestival.

14.00–15.30 Kui surm koputab uksele

- 9** Arutelu juhib Kadri Tammepuu. Osalevad Katrin Elmet, Pille Sillaste, Kristi Luksep ja Aina Saarma. Korraldab Eesti Patsientide Liit.

LAUPÄEV, 10.AUGUST

14.00–15.30 Kui palju head suudab korda saata hea teaduskommunikatsioon (ja halba halb)?

- 10** Arutelu juhib Arko Olesk. Osalevad Karmen Joller, Jaan Aru, Greete Palmiste. Korraldavad TLÜ ja Eesti Teadusajakirjanike Selts.

14.00–15.30 Tiigrihüpe Eesti tööstuses

- 13** Arutelu juhib Jana Pavlenkova. Osalevad Raul Kirsimäe, Kaido Karu, Tauno Otto. Korraldab Swedbank.

14.00–15.30 Kunas olla vait?

- 1** Arutelu juhib Indrek Lillemägi. Osalevad Toomas Lott, Peeter Helme, Kaspar Kruup. Korraldab Joosep Susi.

14.00–15.00 Välismääraja – saade välispoliitikast huvitatud inimestele

- 14** Kuku raadio saade, saatejuht Erkki Bahovski

14.30–15.45 Kas ETV+ suudab konkureerida Venemaaga?


- 7** Oma teadustööd tutvustab Andrei Jakobovitš, arutelu juhib Katrin Tiidenberg. Osaleb Urmas Oru. Korraldab Eesti Noorte Teaduste Akadeemia.

15.00

15.00–16.30 Võõrahirm – kahjulik Eesti mainele, ettevõtlusele ja haridusmaastikule?

- 6** Arutelu juhib Maris Hellrand. Osalevad Raul Rebane, Regina Valge. Korraldab Eesti Inimõiguste Keskus.

15.00–16.30 Social inclusion as the key to success

23 Arutelu viib läbi ja korraldab AIESEC Eesti. 

15.00–16.30 Kasvu piirid

20 Arutelu juhhib Urmas Vaino. Osalevad Kadri Ukrainski, Aveliina Helm, Tiit Tammaru, Kristjan Vassil. Korraldavad ERR ja TÜ.

15.00–16.00 Tuleviku töö maksustamine

16 Korraldab Reformierakond.

15.30–16.30 Usk ja religioon aastal 2035

2 Arutelu juhib Priit Rohtmets. Osalevad Anne Burghardt, Alar Kilp, Raivo Mänd, Atko Rimmel, Karl Kruusamäe. Korraldab Eesti Kirikute Nõukogu.

16.00

16.00–17.30 Emakeele õppes eestlastele mitte-eestlastelt

18 Arutelu juhivad Olga Selištševa ja Margarita Källo. Osalevad Yar Muhhamad, Valeria Litovchenko, Sergei Vorozhun, Irene Masato-Randoja ja eesti keele maja õpetajad. Korraldab Integratsiooni Sihtasutus.


16.00–17.30 Kliimaviktoriin – muutused on võõras mure?

11 Arutelu juhhib Madis Vasser. Osalevad Grete Arro, Lauri Klein, Timo Palo. Korraldab Eesti Roheline Liikumine.

16.00–17.30 Noored soovivad olla tarbijad, mitte loojad?

19 Arutelu juhhib Catlyn Kirna. Osalevad Kristjan Kruus, Maria Murumaa-Mengel, Artur Luik. Korraldab Eesti Interneti SA.

16.00–17.30 Kullast kallim – väärtustepõhisest majandusest täna ja tulevikus

13 Arutelu juhhib Siim Vahtrus. Osalevad Aet Kuusik, Kadri Sikk, Kristiina Raud, Kaarel Veskis, Liina Rajaveer. Korraldab Eesti Vegan Selts. 

16.00–17.30 Töötajate vaimne tervis, kelle mure see siis ikkagi on?

2 Arutelu juhhib Andero Uusberg. Osalevad Meeli Miidla-Vanatalu, Katrin Randrüüt, Taimi Elenurm, Kärt Kinnas. Arutelu korraldavad sotsiaalministeerium ja Võõras Sõber.

16.00–17.30 Nutikad otsused varade kogumisel üle elutsükli! Mis minust sõltub?

7 Arutelu juhhib Liisa Pakosta. Osalevad Jaanika Meriküll, Merike Kukk, Robert Kitt. Korraldab soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise voliniku kantselei.

16.00–17.30 Idapartnerlus ja mida Eesti sellest kasu saab?

24 Arutelu juhhib Hannes Rumm. Osalevad Urmas Reinsalu, Hannes Saarpuu, Andres Laisk, Katerina Danilova. Korraldavad SA Eesti Idapartnerluse Keskus ja välisministeerium.

16.00–17.30 Minu pensionipõlve rahaline heaolu – stsenaariumid ja tegelikkus

8 Arutelu juhhib Johanna Vallistu. Osalevad Leonore Riitsalu, Sten Andreas Ehrlich, Martin Rajasalu. Korraldab Arenguseire Keskus.

16.00–17.30 Milline on tuleviku energiavõrgustik?

3 Arutelu juhhib Siim Umbleja. Osalevad Margo Külaots, Heidi Koger, Reet Utsu, Martin Kikas. Korraldab Eesti Jõujaamade ja Kaugkütte Ühing.

16.00–17.00 Eesti ajalooromaan: kas ikka need vanad vastamata küsimused?

14 Arutelu juhhib Peeter Helme. Osalevad Erkki Koort ja Mehis Tulk. Korraldab Postimees.

16.00–17.30 Kuidas kaitsta inimese tervist tema enda eest?

9 Arutelu juhhib Simmo Saar. Osalevad Tanel Kiik, Liisa Pakosta, Tuuli Jõesaar, Martin Vällik. Korraldab Terviseamet.

16.00–17.30 Töötajate vaimne tervis, kelle mure see siis ikkagi on?

22 Arutelu juhhib Andero Uusberg. Osalevad Meeli Miidla-Vanatalu, Katrin Randrüüt, Taimi Elenurm, Kärt Kinnas. Arutelu korraldavad sotsiaalministeerium ja Võõras Sõber.

16.00–17.00 Kuhu jõuame tuleviku ühistranspordiga?

17 Korraldab Keskerakond.

16.00–17.30 Kust teadlane teab? Teaduse mesi ja tõrv

10 Arutelu juhhib Priit Ennet. Osalevad Ülo Maiväli ja Kristjan Port. Korraldab Eesti Teadusajakirjanike Selts.

16.00–16.45 Treenime eneseväljenduse musklit! #demokraatiatrenn

1 Uudne treening, kus inimesed aktiivselt osalevad ja suhtlevad. Treenerid Martha-Beryl Grauberg ja Maiko Kesküla. Korraldab Arvamusfestival.

16.00–17.30 Tuleviku kõrgharidus

12 Arutelu juhhib Kristjan Oad. Osalevad Mailis Reps, Kristiina Tõnnisson, Ulla Preeден, Enno Lend, Mait Rungi. Korraldab Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor.

17.00

17.00–18.30 Usuteadus ja teadususk

2 Arutelu juhhib Tauri Tõlpt. Osalevad Liina Eek, Laurits Leedjärv, Ülla Linnamägi, Urmas Nõmmik, Randar Tasmuth. Korraldab Eesti Kirikute Nõukogu.

17.00–18.30 Loomse tooraine vabad materjalid moetööstuses

6 Arutelu juhhib Kristo Elias. Osalevad Tiia Plamus, Anni Ilves, Reet Aus. Korraldab Loomus MTÜ.

17.30–19.00 Võtame töö tagasi

20 Arutelu juhivad Anna Pihl ja Toivo Maimets. Osalevad Irja Lutsar, Riin Tamm, Peeter Saari, Marju Himma. Korraldavad ERR ja TÜ.

15.00–18.00 Vaba mikrofon üllatusesinejatega!

15 Korraldab kodaniku liikumine Kõigi Eesti.

18.00

18.00–19.30 Laulukeeles eesti meelest salasõnum läheb teele

18 Ühislaulmine, juhib Valter Parve. Kaasa laulma on oodatud kõik festivalil osalejad. Korraldab TÜ Pärnu kolledž.

18.00–19.30 Kust leida vaikust?

19 Arutelu juhib Jannus Jaska. Osalevad Rober Kõrvits, Ville Jehe, Kätlin Konstabel ja Jaan Aru. Korraldab Telia Eesti.

18.00–19.30 Aasta 2053

8 Arutelu juhib Ivo Visak. Osalevad Kersti Kaljulaid, Henry Kattago, Annika Uudelepp, Tarmo Jüriso. Korraldavad Riigikantselei ja rahandusministeerium.

18.00–19.30 Teadusleppes targa ühiskonnani: erakondade visioon

10 Arutelu juhib Els Heinsalu. Osalevad Jaak Valge, Tõnis Lukas, Katri Raik, Jevgeni Ossinovski, Maris Lauri. Korraldavad Eesti Teadusajakirjanike Selts ja Eesti Teadusagentuur.

18.00–19.30 Hea haridus on luksus?

12 Arutelu juhib Angela Ader. Osalevad Grete-Stina Haaristo, Raino Liblik, Heidi Uustalu. Korraldab Huvitav Kool.

18.00–19.00 Avalikult arutlemisest: kuidas osaleda avalikus arutelus?

14 Arutelu juhib Indrek Lepik. Osalevad Jaak Jõerüüt ja teised Postimehe kolumnistid. Korraldab Postimees.

20.00

20.00–21.30 Parlamendierakondade esimeeste debatt

20 Juhivad Marleen Pedjasaar ja Rain Kooli. Korraldab ERR.

TERVE PÄEV

11.00–18.00 Orienteerumisrada “Teel tulevikku”

5 Orienteerumist juhib Ave-Marleen Rei. Kõik on oodatud osalema. Korraldab MTÜ Mondo. Aitäh, armsad vabatahtlikud. Ilma teieta poleks Arvamusfestivali! #olenvabatahtlik

Kuidas meil läks?

Anna teada:
www.arvamusfestival.ee/tagasiside



Tasuta lastehoid mõlemal päeval kell 11.30–20.00. Lastega tegelevad Paide lasteaia ja Sookure lasteaia õpetajad.

Mamas' Heaveni beebitelk, kus saab titat toita, korrastada ning lihtsalt veidi puhata.

Foto: Anna Markova

21 Lastearutelude ala R, 9. august

12.00 Unicorn Squad – üks sarvikute pealetung!

Tüdrukute tehnoloogiarongi Unicorn Squad üks sarvikud viivad läbi põnevaid tegevusi. Kõik on oodatud!

14.00 Mina ja keskkond – õnnemäng või tark valik?

Kaarli kooli laste loodud lauamängus saad otsida vastuseid keskkonnaküsimustele.

16.00 Parim rongisõit maailmas

Kuhu tulevikurongid kihutavad ja mida kõike rongis sõidu ajal teha saab? Arutelu kutsub lapsi, põnevaid eksperte ja publikut aktiivselt kaasa mõtlema.

Lasteala tegevused

Hüglaslikud kastimängud, ristsõnad, mõistatused, värvijoonistused, kostüüminurk, multikatelk, võistlusmängud, Hull Teadlane, Skizze tekstiilitöötuba ning muinasjutulavastused kõige väiksematele.

R 16.00 Kaitseliidu töötuba

L 12.00–16.00 Skizze kunstistuudio töötuba

Anname tekstiilile uue ilme! (pilet 5 €)

L 12.00 ja 14.00 Muinasjutupeseta (vanus 0–5 a)

L 13.00 ja 16.00 Hullu Teadlase töötuba

Vaata täpsemalt www.arvamusfestival.ee/lapsed

KULTUURIPROGRAMM

NELJAPÄEV, 8. AUGUST

22.00 Improvisatsiooniline kontsert

Paide Püha Risti kirikus (Keskväljak 1) Esinevad Mari Kalkun, Robert Jürjendal ja Kaido Kirikmäe. Pilet 5/7 eurot.

REEDE, 9. AUGUST

20.00 Arvamusfestivali jazziklubi

Arvo Pärdi muusikaaias (Kitsas 3) Weekend Guitar Trio (Mart Soo, Tõnis Leemets, Robert Jürjendal).

21.00 Paide teatri sünnipäevapidu

Wabakohviku hoovis (Keskväljak 12).

21.00 Improvisatsiooniline kontsert CULLE

Keskväljakul

21.30 “Varjatud väljad”

Liis Lepik, Leho Rubis ja Kaido Kirikmäe visuaalne ja helikunsti projekt (Rüütli 32).

21.30 Öhtune rattasõit Paides: Arvamusfestivali eri

Kogunemine Paide raekoja ees (Keskväljak 14).

22.00 Arvamusfestivali tantsuklubi keskväljakul

Paide linnaga seotud DJ-d valivad muusikat hiliste öötundideni.

Arvamusfestivali kultuuriprogrammi on tänavu kokku pannud Paide inimesed ning ka mitmed esinejad on linnaga lähedalt seotud. Kohaliku kultuurieluga hoiab kursis www.pamt.ee.

LAUPÄEV, 10. AUGUST

18.00 Paide muusikaviktoriini keskväljakul

Küsimusi esikoostavad Bert Järvet ja Kaido Kirikmäe. Parimatele auhindad!

22.00 Lenna ja bänd keskväljakul

Arvamusfestivali otsad tõmbab kokku keskväljakul toimuv öökonsert!



Foto: Anna Markova

KULTUURIPROGRAMM



Traditsiooniliselt tõmbab igal aastal Arvamusfestivali otsad kokku keskväljakul toimuva öökonsertidega. Kui möödunud aastal andis meeldejäeva kontserdi Erki Pärnoja, siis nüüd astub publiku ette Lenna.

Reede õhtul on kõik jazz'i ja improvisatsioonilise muusika huvilised oodatud Arvo Pärdi muusikaaias, kus vabas õhus astub lavale Eesti improvisatsioonilise muusika tippkoosulus Weekend Guitar Trio koosseisus Mart Soo, Tõnis Leemets, Robert Jürjendal.



Arvamusfestivali esimese päeva võtab kokku keskväljakul toimuv tantsuklubi, kus Paidega seotud DJd-d valivad maitsekat tantsumuusikat kuni hiliste öötundideni. Puldis Bert Järvet (Raadio 2), Madis Aesma (Ans. Andur), Kaido Kirikmäe (Kukemuru Ambient), Priit Värk (Paide linn), Kirill Havanski (Paide teater). LIVE: Elis & Öö Klubi

Arvamusfestivali ajal saab tutvuda ka kohalike kunstnike loominguga. Mõlema festivalipäeva jooksul ilmub ootamatutes kohtades festivaliküllastajate ette ette visuaalse ja helikunsti projekt “Varjatud väljad”. Viis lühivideot ja loetud teksti, mis suhestuvad maailma tajumise juurtega. Kas on võimalik visuaalkeelde tõlkida kuulmist, kompamist, haistmist, maitsmist? Autorid Leho Rubis, Liis Lepik (Kultusfilm), Kaido Kirikmäe.





TARTU ÜLIKOOL
Meie tuleviku ala

20

Tartu Ülikooli rektor,
professor Toomas Asser:

„Eesti tuleviku teelahkmel seistes vajab ühiskond aktiivset avalikku arutelu, mis aitaks tuua meid tagasi teadmistest, faktidest ja kogemustest juhitud rajale. Me peame tajuma inimkonna, keskkonna ja majanduse võimete piire ning tegema neist lähitules tulevikku vaatavaid otsuseid, mis ei põhine pelgalt sisetundel. Laskem teadlastel rääkida ja kuulakem neid.“



EESTI VABARIIK 100
Meie tuleviku ala

20

EV100 juhtrühma esimees
Toomas Kiho:

„Iga riik on loodud selleks, et püsida igavesiti – eesti rahvuse, keele ja kultuuri püsimine üle aegade on Eesti riigi alusmõte. Sada aastat pärast riigi sünni on õige aeg seada sihte tulevasteks aastasadadeks. Sellepärast ongi mõttekas vaadata ettepoole, tulevikku – nii hästi kui oskame, st parima akadeemilise ja intellektuaalse võimekusega, mis meil on.“



TELIA
Digitarkuse ala

19

Telia Eesti toetustegevuste juht
Elo Vörk:

„Tehnoloogia on seotud iga eluvaldkonnaga, aga on teemasid, mis meid nutimaailmas rohkem isiklikult puudutavad. Näiteks turvalisus, vaimne tervis ja laste tulevik. Tänavusel Digitarkuse alal räägime küberturvalisusest, otsime vaikust iseendas vastukaaluks infomürrale, räägime ennustustest, mis kunagi ei täitunud ja ennustame ka ise tulevikku.“



BRITI SAATKOND
Keskväljaku ala

1

British Ambassador to Estonia
Theresa Bubbear:

„Freedom of expression and opinion are essential for ensuring the future of any healthy democracy; people must be allowed to discuss and debate issues freely. Demonstrating our commitment to those freedoms, the UK hosted the Global Conference for Media Freedom in London in July and, here in Estonia, the British Embassy is proud to support the Opinion Festival.“



SWEDBANK
Tulevikumajanduse ala

13

Swedbanki rahaasjade teabe-
keskuse juht Kati Voomets:

„On leitud, et me ei suuda end vanana ette kujutada ja seetõttu pole meil motivatsiooni oma tuleviku-mina heaolu nimel täna millestki loobuda. Praegune pensionisüsteem vajab uuendamist, kuid üha enam peab igaüks mõtlema oma isiklikule säästmiskäitumisele, et kindlustada endale väarikas pensionipõlv.“



TOPAUTO
Arvamusfestivali
autopartner

Topauto tegevjuht ja juhatuse
esimees Janel Sell:

„Reaalne muutus algab tehnoloogiast, mis muudab elukvaliteeti paremaks. Madalam kütusekulu, vähem CO2 heitmeid – puhtam tulevik. Meie Topautos usume, et maagaas on tõsiselt võetav alternatiiv fossiilsetele kütustele.“

P Arvamusfestivali parkla



Festivali info Tallinna 13, staap, pressikeskus, lemmikloomahoid, pakihoid

1 Pärdi aed

2 Rüütli 32

+ Esmaabi



Festivali tekla, dušš, jalgrattahoidla, Aiavilja 1 staadionil

1 Järvamaa Kutsehariduskeskus Tallinna 46

2 Paide vallitorn

3 Paide Muusika- ja Teatrimaja, Pärnu 18

4 E-Piim Spordihall, Aiavilja 1

+ Järvamaa Haigla, Tiigi 8

+ Joogivesi

+ Pood

+ Toit

+ Majutus

+ Takso

+ Apteek

+ Turismiinfo

+ Kirik

+ Pangaautomaat



Aruta läbi, tee plaan, vii ellu!



Heale ideele saad taotleda rahastust
Aktiivsete Kodanike Fondist
kohe või järgmisel kolmel aastal.

loeland 
Liechtenstein
Norway **Active
citizens fund**

*Uus, Norra, Islandi ja Liechtensteini rahastatud Aktiivsete
Kodanike Fond toetab aastatel 2019–2023 Eesti vabaihendusi 3,3
miljoni euroga. Esimene taotlusvoor on avatud 21. augustini 2019!
Lisainfo www.acf.ee*

VABA
ÜHENDUSTE
LIIT



Avatud Eesti Fond
Open Estonia Foundation